

İL İDARE KURULLARI VE YENİ GÖREVLER

Adnan TÜRKDAMAR
Niğde Vali Yardımcısı

İdare Kurulları gerek sekretaryasını yürüttüğü kamu görevlilerinin yargılanması ile ilgili işlemler, gerek ad-soyad değişikliği, gerek muhtarların yaptığı işlerin fiyatını belirleme ve askerlik kararları ve muhtaç asker ailelerine bağlanacak maaşın asgari haddini belirleme gerekse ziraat odası seçimlerindeki yetkisi gibi yaptığı tüm işlemler birlikte değerlendirildiğinde kadim ve vazgeçilemeyecek bir kurumdur.

Bu yazıda vali yardımcısı başkanlığında defterdar, milli eğitim müdürü, sağlık müdürü, çevre ve şehircilik müdürü, tarım ve orman müdüründen oluşan il idare kurulunun hangi alanlarda karar aldığı ve bu kararların kamu hizmetlerinde, adalet anlayışında ve kamu görevlileri nezdinde etkisi ve bu kurullara yeni görevler

verilip verilemeyeceği üzerine değerlendirme yapılacaktır.

1. Öncelikle 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanmaları Hakkında Kanun gereğince 2017 yılında Niğde'de verilen kararların analizi:

CİMER, savcılık veya valiliğe yazılı şikâyet edilen memurlar öncelikle ön inceleme

yaptırılarak iddiaların somutluğu, gerçekliği ve tutarlılığı, kamu yönetimine etkisi, ortada bir suç olup olmadığı yönünden tespit yapılarak gerekli görüldüğünde iddiaların niteliğine göre önceden muhakkiklik eğitimi almış olan kamu görevlilerinden değişen sayılarda soruşturmacı görevlendirilir.

Soruşturmacı/soruşturmacılar kendilerine görev tebliğ edildiğinde verilen süreye de riayet ederek gerekli bilgileri toplar, ifadeleri alır, gerekiyorsa bilirkişi raporu da alarak topladığı tüm bilgi ve belgeleri topluca değerlendirir. Analiz eder ve ulaştığı netice ve kanaati mevzuat maddelerini dayanak göstererek ya “dosyanın işlemde kaldırılması”, genel hükümlere göre işlem yapılması gerekiyorsa “karar verilmesine yer olmadığına dair karar” veya “soruşturma izni verilmesine/verilmesine” şeklinde belirtip ekleriyle birlikte görevi aldığı makama sunar.

İlimizde 2017 yılında toplam 98 karar verilmiş olup bunların 39’unun sağlık personeli, 10’unun milli eğitim personeli, 12’sinin kolluk personeli, 22’sinin yerel yönetim personeli, 3’ünün diyanet personeli, 12’sinin tarım, defterdarlık, aile-çalışma-sosyal güvenlik personeli olduğu görülmektedir.

Yıl içerisinde verilen 98 kararın 11’i soruşturma izni verilmesine, 74’ü soruşturma izni verilmemesine, 6’sı kısmen verilmesine/kısmen verilmemesine, 4’ü kısmen karar verilmesine yer olmayan kısmen verilen, 3’ü karar verilmesine yer olmayan şeklinde olduğu görülmektedir.

Bu kararlardan 60’ı itiraz edilmediği için kendiliğinden kesinleşmiş, 38’ine itiraz edilmiş, itiraz edilen 38 dosyadan 25’i Bölge İdare Mahkemesince onanmış, 12’ si kaldırılmıştır.

İlimizde 2017 yılında toplam 98 karar verilmiş olup bunların 39’unun sağlık personeli, 10’unun milli eğitim personeli, 12’sinin kolluk personeli, 22’sinin yerel yönetim personeli, 3’ünün diyanet personeli, 12’sinin tarım, defterdarlık, aile-çalışma-sosyal güvenlik personeli olduğu görülmektedir.

Kararların analizine baktığımızda 98 kararın 60’ına itiraz edilmediği ve kesinleştiği, hemen hemen şikâyetlerin 2/3’ünün idari soruşturma ile tarafları ve Cumhuriyet Savcılığını hukuken ve adalet anlayışı yönünden tatmin ettiği geri kalan itiraz edilen 38 dosyanın 25’inin Bölge İdare Mahkemesince onanmasını da değerlendirecek olursak İdarenin karar verdiği 98 dosyanın 85’inde hukuki isabet kaydettiğini söyleyebiliriz. Hukuk sistemimizde

Oda Umumi Heyet Seçimlerinin tarihini belirlemek, illerde valilerin ilçelerde kaymakamın yetkisindedir.

% 87 iyi bir oran olarak değerlendirilebilir.

Bu isabette muhakkik eğitiminden, soruşturmacı havuzunun tarafsız oluşturulmasından, dosya hazırlama sürecinde muhakkiklere mevzuat ve teknik destek verilmesine ve başkaca hiçbir etkide bulunulmamasına kadar bir dizi özenli ve bilinçli çalışmanın katkısı olduğunu inkâr edemeyiz.

2. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu Geçici 8. Maddesi gereğince adından ve/veya soyadından memnun olmayıp değiştirmek isteyen vatandaşlardan 299 müracaatın 244’ü kabul edilmiş, 88’i reddedilmiş 7’si bilirkişi incelemesine gönderilmiştir. Taleplerin 5/6’sının mevzuata uygun bulunarak kabul edildiği görülmektedir.

3. Yıl içerisinde 734 askerlik kararı alınmış, ziraat odası seçimlerine yapılan iki itiraz değerlendirilerek karar verilmiş, 3 kişi hakkında muhtaçlık kararı olmak üzere toplam 1051 karar verilmiştir.

4. Köy ve mahalle muhtarlarının verecekleri resmi belgelerin (fakirlik belgesi, nüfus cüzdanı örneği, nüfus kayıt örneği, saklı nüfus belgesi, menşe şahadetnamesi, hayvan satış belgesi, tapu işlerinde hüviyet onama belgesi, tapu temlik ve intikal belgesi, adli müzaheret şahadetnamesi) satış bedeli ve belge onaylama bedeli belirlenmiştir.

5. Asker aileler için asgari maiyet bedeli belirlenmiş ve karar belediyelere gönderilmiştir.

6. Ziraat odası seçimlerine biraz yakından bakacak olursak;

Oda Umumi Heyet Seçimlerinin tarihini belirlemek, illerde valilerin ilçelerde kaymakamın yetkisindedir. Seçim çevresinin sandık kurulu vazifesini gören Muhtar ve ihtiyar

heyeti seçimin neticesini tutanakla belirleyip illerde valilere ilçelerde Kaymakamlara bildirirler. Seçim Mazbataları ilgililere tebliğ edilmek üzere vilayetlerde valilere kazalarda kaymakamlara gönderilir. Seçim tutanakları ve sayım cetvelleri vilayetlerde valiler kazalarda kaymakamlar tarafından üç ay muhafaza edilir. Bir seçim çevresinde kaç delege çıkması lazım geliyorsa seçimler bunun iki misli üzerinden yapılır. En çok oy alanlar sırasıyla delege diğerleri yedek seçilmiş sayılır. Yedekler müsavi oy almışlarsa bunların arasından vilayetlerde valiler, kazalarda kaymakamlar tarafından kura çekilir.

Bir seçim devresinde delegelikler ve yedekler tamamen inihil ettiği takdirde delegeler seçilmeye elverişli olanlar arasından valiler/kaymakamlar tarafından tayin edilir. İtirazlar mahalli idare heyetlerince tetkik edilmek üzere sözlü veya yazılı olarak ilçelerde Kaymakamlara illerde valilere yapılır. İtirazlar üç gün içerisinde karara bağlanır. Kararlar kesindir. Seçilen asil ve yedek üyelerin ad-soyadları ile seçim çevrelerini gösterir liste çıkarılıp tasdik edildikten sonra Mülki Amirlikçe Ziraat odasına teslim edilir.

Ziraat odası seçimleriyle ilgili olarak mülki idare amirine seçim hakimine tanınan yetkilerin tanındığı ve seçimlerin bizzat MİA tarafından ve sandık kurulu yetkisi verilen muhtar ve ihtiyar heyeti tarafından yapıldığı itirazların ise il idare kurulu tarafından değerlendirilip itiraz yolu kapalı olmak üzere karar verdiği anlaşılmaktadır.

Yeni ve süreli ad-soyad değişiklikleri ile ilgili görevini de layıkıyla yaparak taleplileri rahatlatmış göz önüne alınırsa İdare Kurullarına kamu hizmetinde ortaya çıkan boşlukları doldurmak, toplumu rahatlatmak, görev uyumsuzluğuna ortadan kaldırmak maksadıyla seçim ve ba-

Seçimlerde YSK, il ve ilçe seçim kurullarının yetkili olduğu ancak araç, bina, personel temini, propaganda ve güvenlik tedbirlerinin Vali ve Kaymakamlar tarafından alındığı bilinmektedir.

ğımlılıkla mücadele gibi benzeri görevlerin verilebileceği değerlendirilmektedir.

Seçimlerde YSK, il ve ilçe seçim kurullarının yetkili olduğu ancak araç, bina, personel temini, propaganda ve güvenlik tedbirlerinin Vali ve Kaymakamlar tarafından alındığı bilinmektedir. İdarenin yaptığı bu işlerde kurumsal olması, düzenliliği ve il ve ilçeye göre hizmet standardının değişmemesi açısından il ve ilçe idare kurulları yetkilendirilebilir mi? Seçim mevzuatına ve YSK kararlarını takip etme, il ve ilçe seçim kurullarından gelen talepleri karşı-

Bir seçim devresinde delegelikler ve yedekler tamamen inihil ettiği takdirde delegeler seçilmeye elverişli olanlar arasından valiler/kaymakamlar tarafından tayin edilir.

lama konusundaki hizmetlerin idare kurullarınca daha düzenli yürütüleceğini değerlendirmekteyim. Aynen 4483 sayılı Kanun yetkisini kullanan Kaymakam ve Vali için sekretarya görevini layıkıyla yapması gibi seçim yetki ve görevlerini yapmasında Vali ve Kaymakama destek olacaktır idare kurulları.

Bağımlılıkla mücadele Başbakanlık Genelgesine göre vali ve vali yardımcısı başkanlığında kurulan komisyonlarca ayda bir dönüşümlü toplanarak yürütülmeye çalışıldı. Ancak Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile illerde bu komisyonların devam edip etmediği konusunda açıklık getirilmedi. Bu konu da idare kurulları eliyle yürütülebilir mi? Her ilde farklı uygulamalarla bir noktaya kadar gelen bağımlılıkla mücadeleyi sapsiz bırakmamak ve standarda kavuşturmak açısından asli üyelerinin yanında konuyla ilgili olan görevlilerin de çağrılacağı idare kurullarının boşluğu dolduracağına inanıyorum. Bağımlılıkla mücadelede ad-soyad değişikliklerinde olduğu gibi süreli (iki- üç yıl) görev de verilebilir.

Sonuç olarak İdare Kurullarının gerek sekretaryasını yürüttüğü kamu görevlilerinin yargılanması ile ilgili işlemler, gerek ad-soyad değişikliği, gerek muhtarların yaptığı işlerin fiyatını belirleme ve askerlik kararları ve muhtaç asker ailelerine bağlanacak maaşın asgari haddini belirleme gerekse ziraat odası seçimlerindeki yetkisi gibi yaptığı tüm işlemler birlikte değerlendirildiğinde kadim ve vazgeçilemeyecek bir kurum olduğu, özellikle kamu görevlilerinin yargılanması işlemlerinde toplumun adalet anlayışına ve devlete bakışında etkili olduğu görülmektedir.

Dolayısıyla seçim ve bağımlılıkla mücadele konularının da belli süre idare kurulları eliyle yürütülebileceği değerlendirilmektedir.